احتمال اول در «ازدهه» و تعارض آن با روایت شافعی

اینجا مباحث خیلی خوبی هست که به بعدی ها هم مربوط میشود. فقط «ازدهه» را اشاره کنم. چون بعداً در روایت باب ششم، حدیث دهم آن جا عرض میکنم. در «ازدهه» ما گفتیم جمع راجحی که علماء انجام دادهاند به نیت است، اما همان جا روایت بعدی که در فقیه بود، شافعی برایش یک ضمیمهای نقل کرده که ضمیمه او حتی جمع به نیت را هم مشکل میکند. من قبلاً به آن اشاره کردم که میرسیم. تنها به اشکالش اشاره میکنم. او میگوید یک نفر آمد -عدل واحد- که به هلال شهادت داد، حضرت فرمودند: «لان اصوم یوما من شعبان احب الی من ان افطر یوما من شهر رمضان، و امر الناس ان یصوموا». ضمیمه شافعی کار را مشکل میکند. چرا؟ چون ما گفتیم نیت کن علی انه من شعبان، خب این خلاف بینه یک نفر است. یک نفر بینه آورده، این بینه او بینه این بود که ماه شعبان باقی است؟ ای عدل واحد بر این است که ماه رمضان داخل شده؟ «فامر الناس ان یصوموا»، یعنی یصوموا انه من شعبان؟! خلاف ظاهر بینه است. پس «ازدهه» در اینجا در تعارض با این روایت به نقل شافعی خیلی قوی میشود. یعنی دیگر با نیت هم سختمان است که آن را جمع کنیم. حالا باید چه کار کنیم؟ اولاً اینکه نقل آنها است. خودش هم مردد میگوید. مهمتر اینکه اگر درست باشد یک افقهایی باز میشود.

شاگرد: عدل واحد که بینه نیست.

استاد: خب شافعی که اینطور گفته است. بعد هم میگوید با عدل واحد ماه ثابت نمیشود. ولی این از حضرت نقل شده که یک نفر آمد و حضرت یک جملهای به این صورت را فرمودند: «لان اصوم یوما من شعبان احب الی من ان افطر یوما من شعبان و امر الناس ان یصوموا». «امر الناس ان یصوموا» هم مردد است.

البته در این خصوص بعداً عرض میکنم؛ در وسائل هم هست. فرمودهاند که ما در فطر دو مرد عادل میخواهیم. اما در صوم حتی مرأه واحده هم کافی است. این در وسائل هست. لذا گفتم فتح باب جدیدی است. اگر حرف شافعی درست باشد در اینجا مطالب خوبی به دست میآید.

شاگرد۲: عدل واحد در عامه فتوای حسابی است.

استاد: همان جا که خود شافعی قبول نمیکند.

شاگرد۲: نه اینکه همه قبول داشته باشند اما فتوای شایعی است.

استاد: علی ای حال این فعلاً بماند. این در ذهن شریفتان باشد که با ضمیمه شافعی جمع با نیت هم مشکل پیدا میکند. یعنی در اینجا حضرت مردم را امر کردهاند که با عدل واحد روزه بگیرند. یعنی عملاً زیاد کردهاند. با عدل واحدی که حجیت شرعی ندارد گفتهاند که با نیت «علی انه من شهر رمضان» روزه بگیرید.

شاگرد: احتمال نمی‌دهم که اطمینان پیدا کرده باشند؟

استاد: احتمالات زیادی در اینجا مطرح است. انشاءالله بعداً که رسیدیم عرض می‌کنم. اصلاً فتح باب جدیدی است برای خیلی از مسائلی که آن‌ها هم پر فایده است.

بازبینی #1
ایجاد شده 30 مه 2026 12:52:20 توسط ... .
به روزرسانی شده 30 مه 2026 12:53:06 توسط ... .